



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## **Quæstiones Canonicae De Decimis**

**Friderich, Melchior**

**Ingolstadii, 17010 [i.e. 1710]**

Quæstio VI. Privilegium non solvendi Decimas an extendatur ad prædia  
conducta & emphyteutica.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61677](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61677)

allatis. Multò minùs obstant *c. 25. §. 2* & *c. 29. b. s.* nam illo priore non est fermo de privilegio nõ solvendi decimas, sed de privilegio percipiendi: est autem longè diversa ratio hujus, quàm illius. Pariter alia longè est ratio de præscriptione, quã præscribitur jus decimandi, de qua fermo est *cit. c. 29.* quàm de privilegio non solvendi: jus enim colligendi decimas ex prædijs acquirendis ideo præscribere nequeo, quia illud nondum possideo. Quæ ratio in nostro casu non procedit, cum privile-

gium non præsupponat possessionem, sicut supponit præscriptio. Ex dictis validè confirmatur opinio, quam præc. quæstione amplexus sum de Novalibus: si enim privilegium de non solvendis decimis extenditur ad possessiones post privilegium acquirendas, tamen oneri jam antè subjectas, à fortiori procedit de Novalibus: cum enim in his nondum acquisitum sit jus decimatoribus, uti est acquisitum in illis, idcirco magis odiosum est in antiquis prædijs, quàm in novis.

## CAPUT VI.

*Privilegium non solvendi Decimas an extendatur ad prædia conductã & emphyteutica?*

### SUMMARIUM.

- |  |  |
|--|--|
| 209. Varj modi, quibus conceditur hoc privilegium.   | 212. Reprobatur extensio de conductis.   |
| 210. Privilegium non solvendi ex proprijs prædijs non extenditur ad prædia conductã.                                     | 213. 214. Et de emphyteuticis.   |
| 211. Rationes eorum, qui privilegium non solvendi ex prædijs possessis aut habitis ad conductã & emphyteutica extendunt. | 215. Dissolutio contrariorum.  |
|  | 216. Quæstio, an extensio faciendã sit ad conductã, si datum est privilegium de laboribus suis aut proprijs. |
|  | 217. Non est faciendã extensio.  |
|  | 218. Solutio rationis oppositã.  |

209 **D**E proprijs privilegiati prædijs hæcenus egimus. Restat quæstio de alienis, seu illis, quæ quis conduxit, aut in emphyteusin accepit. Decisio ferè pendet ex verbis, quibus immunitas conceditur.

Concedi enim potest sic: *Concedimus tibi immunitatem in tuis, vel proprijs prædijs. Vel sic: in prædijs, quæ habes, aut possides. Vel: de laboribus & nutrimentis tuis proprijs, quale concessit Paschalis II. Clericis*

Clericis communiter viventibus, ut refertur *c. 47. 16. q. 1.* Vel: *Indulgemus tibi decimas laborum tuorum, quos proprijs manibus vel sumptibus colis*, quale concessum est Cisterciensibus *c. 10. h. t.* Vel: *in prædijs, quæ colis.* Vel: *concedimus tibi immunitatem omnimodam à decimis.* Vel: *concedimus tibi immunitatem à decimis.* In ultimis tribus casibus non dubito privilegium procedere de prædijs etiam conductis. De penultimo certum est. De ultimo idem videtur dicendum; quia ibi est propositio indefinita: hæc autem facit sensum universalem, & in propria significatione de omnibus decimis æqualiter procedit. Idem de antepenultimo: quia etiam conductæ prædia coluntur. De primo certum esse putat Palao *tr. 10. disp. un. pun. 12. n. 7.* non extendi ad prædia conductæ vel emphyteutica, quia non sunt *sua*, vel *propria* conductoris, ac emphyteutæ. Verùm hoc aliqui adeò non censent esse certum, saltem de emphyteuticis, ut contrarium tanquã probabilius asserant.

210 Assert. I. Privilegium immunitatis à solvendis decimis ex proprijs prædijs non extenditur ad prædia conductæ. Ita Panorm. in *c. Dilecti 8. h. t.* Rebuff. *q. 14. n. 52.* Suar. *cit. c. 19. n. 10.* ac passim alij, refragantibus tamen Em. Gonzalez ac alijs. Sequitur à fortiori ex *cit. c. 8. & c. 10. h. t.* de quibus mox plura. Ratio patet: quia præ-

dia conductæ non sunt *propria* vel *sua* conducentis, sed locatoris.

Circa formam privilegij secundo loco positam, quando videlicet conceditur de prædijs, quæ quis habet vel possidet, non levis est difficultas, an non intelligendum sit etiam de prædijs conducti & emphyteuticis. De utrisque intelligit Azor *cit. c. 26. q. 8.* De Emphyteuticis accipiendum esse contendunt Em. Gonzal. in *c. 8. h. t. n. 3.* aliique, quos tacito nomine allegat Azorius. Addit Gonzalez Covarruviam, & Gutierrez: sed nihil apud hos invenimus, quæ conducimus, nimirum quoad utilitatem, & jus fruendi, de quo privilegium procedit. Probat II. specialiter de bonis Emphyteuticis: quia prædia emphyteutica verè ac realiter propria censentur, saltem quoad dominium utile. *l. 1. C. de Jure Emphyt. & l. 1. ff. si ager veetig.* nam licet Emphyteuta prædij emphyteutici dominus non sit, attamen quasi dominus dicitur: ac dominium fundi utile habet, *cit. l. 1. l. possessores 12. C. de fund. patrim. l. fin. C. de Censib. l. 1. 8. & 11. C. de om. agr. deserv.* ubi disertè dominus appellatur: ideòque jus utendi fruendi sibi vindicat *cit. l. 1. §. 1. ff. si ag. veet. §. 3. Inst. de locat.* omniãque emolumenta prædij lucratur *l. 9. §. 2. & 3. l. 13. §. 5. ff. de usufr.* Quia eò deventum est, teste Ant. Fab. *l. 4. C. tit. 42. defin. 8. n. 1.* & Carpzov. *p. 2. const. 25.*

M 2

defin.

defin. 7. n. 8. ut hæc bona hodiernis moribus redacta sint ad instar patrimoniorum : ergo siue privilegium loquatur de bonis, quæ quis *habet*, siue de *proprijs*, procedit de emphyteuticis. Probant III. Emphyteusis multum differt à Locatione, juxta *l. 1. ac 2. C. de Jure Emphyt. & §. adeò 3. Inst. de Locat.* Ergo licet juxta *cit. c. 8. h. t.* hoc privilegium non porrigatur ad bona conducta, non propterea excluduntur Emphyteutica.

212 Assert. II. Privilegium non solvendi decimas de bonis, quæ quis habet, aut possidet, non procedit de conductis & emphyteuticis. De conductis conclusio est communissima DD. Ratio aperta est. I. Quia Conductor & Colonus, Inquilinus, Depositarius, Commodatarius, similesque, possessionem nec civilem nec naturalem habent, cum non suo, sed alieno nomine in possessione sint. *§. Possidere Inst. de Interdict. l. fin. C. de acquir. poss. l. 1. C. si per vim*, & idcirco Conductor nunquam præscribit. *l. 2. & 7. §. ult. de Præscript. 30. ann. l. 13. ff. de usurp. & usucap.* Igitur non nisi improprie dici potest rem *habere* aut *possidere*. Atqui privilegium, quale est, de quo agimus, odiosum est, & nequam ultra proprium verborum sensum extendendum. II. Quia Pontifex *cit. c. 8. h. t.* ait, intentionis suæ vel antecessorum suorum non fuisse, immunitatem in prædijs conductis concede-

re, etsi illa esset concessa in prædijs, quæ proprijs manibus vel sumptibus colerentur : ergo etsi privilegium concessum sit de fundis, quos privilegiatus habet aut possidet, non propterea censetur datum esse etiam de conductitijs.

De bonis Emphyteuticis major est difficultas, estque haud dubie probabilis eorum sententia, qui dictum privilegium ad ea extendunt. tum ob allatas n. 211. rationes, tum quia Emphyteuta naturaliter possidet, etsi possessio civilis sit penes dominum directum, ut post Bartol. Alex. Jason. ac communem aliorum tradunt Menoch. *de retin. possess. remed. 3. à n. 82. & de recup. possess. remed. 1. n. 68. Valaf. de Jure Emph. q. 18. n. 1. & 6. Fulgos. consil. 1. n. 3. Harpprecht. ad §. 3. Inst. de Locat. n. 254. Molina de Just. 12. 2. disp. 12. n. 16.* Probabilior tamen videtur sententia negans, quam tenent Suar. *cit. c. 19. n. 11. & 12. & Palao cit. pun. 12. n. 9.* Probatur I. Quia bona Emphyteutica non sunt propria Emphyteuta : qui enim Emphyteusin concedit, dominium directum penes se retinet ; cum datio in feudum vel emphyteusin non sit modus transferendi domini directi, sed potius retinendi. *l. 1. C. de Jure emph. cit. l. 1. ff. si ag. ve. & sig.* unde Dominus directus adversus emphyteutam ob canonem non solum rei vindicatione ad privationem agere potest, & emphy-

phyteusin recuperare. Anton. Faber. *l. 4. C. tit. 42. defin. 7. n. 1.* Carpov. *p. 2. const. 38. defin. 16. n. 2.* Igitur Emphyteuta absolute non potest dici bonum emphyteuticum tanquam proprium vel habere vel possidere, nec in rigore ac propriissime est dominus. Atqui verba hujus, de quo loquimur, privilegij strictè interpretanda sunt, & tantùm intelligenda de domino ac possessore propriissime dicto, ut patet ex *c. 8. h. t.* ubi dicitur, Religiosos habentes immunitatem à solvendis decimis teneri eas solvere de agris, quos conduxerunt & receperunt ad firmam seu ad pensionem; sic autem recipiuntur bona etiam emphyteutica.

114 Probatur II. Si privilegium comprehendit bona emphyteutica, tunc etiam illa, quæ ad longum tempus sunt conducta: atqui hæc non comprehendit. Min. probatur: quia *cir. c. 8. h. t.* absolute negatur, quòd immunitas se extendat ad prædia conducta, neque sit discrimen inter ea, quæ ad breve, & quæ ad longum tempus conducta sunt: quod tamen discrimen fieri debuisset, si Pontifex eam restringere voluisset tantùm ad prædia generis prioris, non item posterioris: cum hæc postrema æquè propriè dicantur conducta, quam priora. Probatur etiã major. Conductor longi temporis habet dominium utile & actionem in rem,

ut tradit communis DD. cum Bartol. quem referunt ac sequuntur Valasc. *De Jure Emphyt. q. 29. n. 1.* Covarr. *l. 2. var. c. 16. n. 1.* Clarus *l. 5. sent. d. ult. q. 38. stat. 5. n. 4.* Ant. Gomez *in l. 40. Taur. n. 64.* Molina *l. 1. de Primogen. c. 21. n. 5.* Molina Th. *tr. 2. de Just. disp. 445. n. 4.* & apertè sumitur ex *l. 1. §. 3. ff. de superficie.* Et idcirco locatio ad longum tempus dicitur alienatio *c. 5. & Clem. 1. de reb. Eccl. alien.* Ergo si bona emphyteutica comprehenduntur privilegio non solvendi decimas, pariter comprehenduntur bona ad longum tempus conducta: ideò enim illa juxta adversarios comprehenduntur, quia in ipsis emphyteuta habet dictum dominiũ. Cum igitur non obstante hoc dominio conducta non comprehendantur, neque comprehenduntur emphyteutica.

Hinc non obstant, quæ *n. 211. 215* pro contraria opinione afferuntur. Negatur enim ex dictis, quòd emphyteuta & conductor propriè dici possit habere rem, quam conduxit, esseque ejus dominus. Leges, quibus dicitur esse dominus, loquuntur impropriè, ut bene observant Harpprecht. *prim. Inst. de R. D. n. 44.* ac alij, nim. ratione usufructus, quem in re habet. Hoc autem non est habere rem, aut esse dominum ipsius. Et licet in multis differat Emphyteusis à Locatione, saltem eã, quæ fit ad

brevē tempus, reverā tamen emphyteuticus fundus dicitur conductus ad firmam, seu ad pensionem; quæ autem sic conductæ sunt, vi dicti privilegij à decimis non eximuntur, ut dixi n. 213. *in fine*.

216 Explicandum restat, quid operetur forma Privilegij tertio, & quarto loco, adducta n. 209. Videtur dicendum, extendi illud ad prædia etiam conductæ, si cui Pontifex immunitatem concedat à decimis *laborum suorum* aut *propriorum*: nam si suis manibus aut sumptibus colit agros conductivos, fructus inde percepti sunt de *laboribus suis*, ac *proprijs*, & sic de illis verba rescripti eximentis proprijsimè procedunt.

217 Assert. III. Privilegium immunitatis dictis duobus modis concessum non comprehendit prædia conductæ. Ita deciditur *cit. c. 8. h. t. juncto c. 10. eod.* & utroque loco notant Panorm. omnesque Interpretes. Nec oportet, ut notat Suar. *cit. c. 19. n. 8.* alias hinc rationes querere præter voluntatem Pontificis, qui immunitatem illis verbis concessam noluit extendere ad prædia conductæ; tum ne Parochiales Ecclesiæ graviter

laderentur; tum ne Religiosi, alique privilegiati in conducendis agris excederent.

Ad rationem in contrarium R. his verbis *de laboribus suis, de laboribus proprijs*, non intelligi laborem, seu industriam ac operam, sed ipsos agros, ut patet ex *c. 1. h. t. cit. c. 10. ibi: decimas laborum suorum, quos proprijs manibus vel sumptibus colunt, indulgit*: non enim coluntur labores, sed agri laboribus. Dicitur quidem posset, hanc declarationem solum cadere in privilegia Jure communi contenta, & ante Alexandrum III. concessa, quia sic iste Pontifex declaravit non tamen hinc sequi, quod hoc modo intelligenda quoque sint privilegia à successoribus concessa vel in posterum concedenda: cum ille non potuerit declarare mentem successorum, utpote de qua ipsi non constabat. Verum respondetur, successores, si similibus verbis concedunt privilegium, similiter quoque intelligere, cum non sint ignari, Jure communi hunc sensum illis lubesse: unde si aliud non exprimunt, censentur loqui eodem sensu, quo antecessores.

## QUÆSTIO VII.

*Privilegium non solvendi decimas an proffit colonis, conducentibus agros privilegiatorum?*

SUM.